

Del 6

Förslag till stadgeändringar

FACKFÖRBUNDET ST

Kongress2020

Kongresshandlingar

- Del 1** Dagordning och arbetsordning
- Del 2** Ekonomisk ersättning med mera till ledamöterna/
motsvarande vid 2020 års kongress
- Del 3** Ekonomiska ersättningar och arvoden inom
förbundet
- Del 4** Verksamhetsinriktning och ekonomi 2021–2024
- Del 5** Motioner och styrelsens yttranden
- Del 6** **Förslag till stadgeändringar**
- Del 7** Förslag till program för socialförsäkringar och
trygghet i arbetslivet "Väl färdas genom livet"
- Del 8** Förslag till digitaliseringsprogram "Från hålkort
till hologram"
- Del 9** Valberedningens förslag

Rapporter

- Rapport 1** Uppföljning "Vad har hänt med besluten från
2016 års kongress?"
- Rapport 2** Förbundsekonomi, fördjupning
- Rapport 3** Remissammanställning "Verksamhetsinriktning
2021–2024"

Innehåll

Förbundsstyrelsens förslag till kongressbeslut	1
Gällande utträden.....	2
Auktoriserad revisor utses	3
Fyllnadsval till förbundsstyrelsen	4
Förslag till stadgelydelse	6
Bilaga 1: Riktlinjer för förtroendevalda revisorer	8

Förbundsstyrelsens förslag till kongressbeslut

Förbundsstyrelsen föreslår att kongressen beslutar:

att godkänna förslag till förändrade stadgar.

att riktlinjer för de förtroendevalda revisorerens arbete ska slutligt behandlas till Förbundsstämman 2021.

Gällande utträden

Stadgarna i dag (§ 9) säger:

Medlem har rätt att efter skriftlig anmälan utträda ur förbundet. Sådan anmälan skall via avdelningen och dess lokala organ sändas till förbundet. Utträde skall beviljas senast vid det månadsskifte som inträder tre månader efter det anmälan om utträde lämnades till förbundets enhet på arbetsplatsen.

Under de senaste åren har såväl inträdes- som utträdesrutinerna i Fackförbundet ST förändrats, vilket har förändrat arbetssätten. Den digitala utvecklingen har lett till att såväl inträdena som utträdena i dag i huvudsak inte sker skriftligt och inte heller via avdelningen eller dess lokala organ.

När det gäller inträdesansökan står det i stadgarna att den både kan lämnas till arbetsplatsen och direkt till förbundet. Någon motsvarande skrivning finns inte när det gäller utträden, dvs utträdesansökan kan enligt stadgarna inte lämnas direkt till förbundet. Trots det sker detta, och det kan sägas att utträdesansökan till förbundet inte bara blivit norm utan också regel. Bakgrunden till det är i grunden naturlig och en del av den digitala utvecklingen. I dag sker utträdesansökan i stället via telefon eller/och en elektronisk legitimation. Vid några tillfällen lämnas utträdesblankett skriftligen till förbundet. Det förekommer så gott som aldrig att en utträdesblankett går via det lokala facket.

Mot denna bakgrund behöver stadgarna förändras så att de speglar den utveckling som skett. Förbundsstyrelsens förslag till nya stadgar ökar lättillgängligheten och effektiviteten i processen för den enskilde medlemmen. Men det blir för medlemmen också en säkrare utträdesprocess, då skriftliga blanketter som lämnas till en lokalt förtroendevald har stora brister och risken för att blanketterna kommer bort eller kommer in till medlemsregistret för sent är mycket stor.

Förslag till ny formulering av § 9

Medlem kan avsluta sitt medlemskap med tre månaders uppsägningstid efter det att utträdesansökan lämnats till förbundet. Utträde ska beviljas senast vid det månadsskifte som inträder tre månader efter det ansökan lämnades.

Auktoriserad revisor utses

Förbundsstyrelsen föreslår att kongressen, alternativt förbundsstämman, ska utse auktoriserad revisor. Tillsammans med de två förtroendevalda revisorerna blir konsekvensen att det ska finnas tre revisorer. Stadgarna, som de i dag är skrivna, betyder att förbundet enbart har två revisorer och som biträde har dessa två en auktoriserad revisor. Stadgarna är en kvarleva från förr. Men regler och framför allt lagarna har förändrats så pass mycket att våra stadgar inte går i takt. Förbundet har de facto en skyldighet att ha en auktoriserad revisor. Att denne skulle vara utsedd på något annat sätt eller med något annat mandat än de två förtroendevalda revisorerna är inte rimligt.

Styrelsen har tillsammans med våra förtroendevalda revisorer kommit till slutsatsen att våra stadgar behöver ändras. Förslaget till nya stadgar innebär att det är kongressen eller förbundsstämman som ska välja auktoriserad revisor. Anledningen till detta antingen eller är att förbundets stadgar ska kunna harmonisera med våra upphandlingskrav. En upphandling av auktoriserad revisor handlar om betydande ekonomiska belopp, och enligt förbundets upphandlingsregler (vilket ska nämnas överensstämmer väl med upphandlingsregler i både myndigheter och bolag), ska en upphandling ske vart tredje år. Möjlighet till förlängning av uppdraget finns med ett år i taget; dock får det aldrig gå mer än fem år innan en ny upphandling sker.

Styrelsen har också kunnat ta del av hur andra förbund eller organisationer gör när de ska utse en auktoriserad revisor. Det ser lite olika ut. Unionen, Seko, Ledarna, Röda Korset m.fl. väljer auktoriserad revisor på kongressen. I Vision, Lärarförbundet, Finansförbundet, m.fl. är det förbundsstyrelsen som tar beslut om auktoriserad revisor på förslag av de förtroendevalda revisorerna. Den ordning som de senare har är den ordning som tillämpats inom förbundet hittills. Men enligt styrelsens uppfattning är detta inte en bra lösning. Styrelsen anser att den ordning som redovisades först bättre överensstämmer med en grundläggande syn på vem som är revisionens egentliga uppdragsgivare, dvs. medlemmarna genom sina valda representanter i kongressen. Det som emellertid skiljer ST åt i förhållande till hur det är i andra förbund är att vi årligen har ett möte som har exakt samma sammansättning som en kongress, dvs. förbundsstämman. Förvisso har kongressen ett större beslutsmandat eftersom den är förbundets högsta beslutande organ. Men eftersom sammansättningen i kongressen och förbundsstämman är densamma har kongressen valt att i stadgarna delegera vissa frågor till förbundsstämman. Exempel på detta är att mellan kongresserna är det förbundsstämman som tar beslut om ansvarsfrihet för förbundsstyrelsen. Förbundsstyrelsen menar att med samma motiv borde kongressen kunna ge förbundsstämman rätt att välja auktoriserad revisor. Med andra ord, val av auktoriserad revisor kan då ske på ett sätt som harmoniserar med förbundets upphandlingskrav.

En ytterligare aspekt på revisionen som förbundsstyrelsen diskuterat och som delvis har anknytning till resonemanget ovan är hur förslaget till auktoriserad revisor ska beredas och under vilka former beredningen ska ske. Enligt förbundsstyrelsens uppfattning ska även den beredningen ske i enlighet med förbundets upphandlingsregler och därtill i andemening följa regler som tillämpas av organisationer/företag/myndigheter i vår omvärld. I korthet betyder detta för förbundet, att vi ska eftersträva att upphandlingen av såväl revisorn som revisionen i allmänt bedrivs med så stort oberoende som möjligt. I revisionsområdet finns ett för en auktoriserad revisor omfattande regelverk, byggt på International Standards on Auditing och på god revisionsred. Motsvarande generella standard (riktlinjer) finns inte för de förtroendevalda revisorerna. Men olika förbund har tagit fram egna sådana, och deras erfarenheter av dessa riktlinjer är i allt väsentligt positiva. Både de förtroendevalda revisorerna själva och dessa förbund uttrycker att riktlinjerna bidrar till att revisionsarbetet underlättas genom den tydlighet riktlinjerna ger. Mot bakgrund av detta har styrelsen tagit fram ett utkast till förslag till riktlinjer för de förtroendevalda revisorernas arbete, bilaga 1 i denna handling. Förbundsstyrelsens avsikt är, att med utgångspunkt från bilagan ska slutliga riktlinjer kunna behandlas vid förbundsstämman 2021.

Fyllnadsval till förbundsstyrelsen

En fyraårig kongressperiod är en lång tid och mycket hinner hända. Det märks inte minst genom att det nästan varje år behöver förrättas ett fyllnadsval till förbundsstyrelsen. Ett fyllnadsval av ordinarie ledamot av förbundsstyrelsen är relativt enkelt i den meningen att det inte finns någon rangordning av de ordinarie ledamöterna.

Ett fyllnadsval av ersättare i förbundsstyrelsen är däremot är inte lika enkelt, eftersom dessa är rangordnade inbördes. I nuvarande stadgar sägs inget om att ordningen bland ersättarna kan förändras under kongressperioden. Tvärtom uttalar dagens stadgar att den inbördes rangordningen ska bestå även om ett fyllnadsval sker. Detta beror på att rangordningen beslutats av en ordinarie kongress, dvs. förbundets högsta beslutande organ. Rent strikt kan därför inte en beslutsnivå under kongressen fatta ett annat beslut. Mot den bakgrunden har därför alla fyllnadsval bland ersättarna utförts genom att de avsett just den ersättarposition där vakansen uppstått.

Huvudregeln är, som tidigare nämnts, att en beslutsnivå under kongressen inte kan ändra ett beslut. Men som alla regler så innehåller även denna undantag. Det gäller dels om det underliggande organet i fråga är direkt underställt och därmed i

ansvarsställning gentemot kongressen, dvs. i ST Förbundsstyrelsen¹. Ett annat undantag är om kongressen tydligt väljer att delegera en uppgift till någon annan. En tydligt uttryckt delegering i stadgarna kräver ett stadgebeslut, vilket i sin tur kräver beslut av kongressen, och vilket i sin tur slutligen innebär att något annat organ får ”välsignelsen” att fatta beslut å kongressens vägnar².

Under den innevarande kongressperioden har frågan om hur fyllnadsval av ersättare ska gå till diskuterats några gånger. Det har framförts att det är märkligt att förbundsstämman inte äger möjligheten att förändra rangordningen i samband med ett fyllnadsval. Dvs. en ersättare på position nummer sex kan med dagens skrivning under samma kongressperiod aldrig bli nominerad och vald till en annan position, eftersom personen i fråga då skulle ”bryta” den rangordning kongressen tagit beslut om.

Det har i diskussionen om förfaringsätt kommit upp några förslag. Ett förslag har varit att den som väljs in genom fyllnadsval alltid ska få ställa sig på den sista positionen och att ”listan” på resterande flyttas uppåt i rangordning. Ett annat förslag har varit att förbundsstämman ska få fastställa rangordningen mellan ersättarna. Ett tredje förslag har varit att även befintliga ersättare ska kunna bli nominerade till en annan position (om positionen är vakant, vill säga).

Förbundsstyrelsen ansluter sig till det tredje alternativet, dvs. att om förbundsstämman förrättar fyllnadsval av ersättare, då ska även befintliga ersättare vara valbara till en annan ersättarposition.

¹ Förbundsstyrelsen är direkt underställd kongressen och är det högsta beslutande organet mellan kongresser. Förbundsstyrelsen är till fullo ansvarig för sina beslut och handlingar gentemot kongressen.

² I STs stadgar finns några sådana exempel där kongressen beslutat (genom stadgeskrivning) att ett annat beslutsorgan äger rätten att agera i kongressens ställe. Frågan om ansvarsfrihet är det tydligaste exemplet. Där har kongressen genom sina skrivningar i stadgarna beslutat att den årliga förbundsstämman äger rätten att besluta om förbundsstyrelsens ansvarsfrihet för föregående verksamhetsår. Dvs. kongressen själv avstår från att ta beslut i denna fråga i tre av fyra verksamhetsår under en kongressperiod.

Förslag till stadgelydelse

<i>Nuvarande lydelse</i>	<i>Förslag till ny lydelse</i>
<p>§ 9</p> <p>Medlem har rätt att efter skriftlig anmälan utträda ur förbundet. Sådan anmälan skall via avdelningen och dess lokala organ sändas till förbundet. Utträde skall beviljas senast vid det månadsskifte som inträder tre månader efter det anmälan om utträde lämnades till förbundets enhet på arbetsplatsen.</p>	<p>§ 9</p> <p>Medlem kan avsluta sitt medlemskap med tre månaders uppsägningstid efter det att utträdesansökan lämnats till förbundet. Utträde ska beviljas senast vid det månadsskifte som inträder tre månader efter det ansökan lämnades.</p>
<p>§ 21, punkt 19</p> <p>Val av två revisorer och två ersättare samt för ersättarna fastställande av inbördes ordning.</p>	<p>§ 21, punkt 19</p> <p>Val av två förtroendevalda revisorer och två förtroendevalda ersättare samt för ersättarna fastställande av inbördes ordning.</p> <p>I förekommande fall väljs en auktoriserad revisor i enlighet med § 78.</p>
<p>§ 27 (sista stycket)</p> <p>Förbundsstämman förrättar även fyllnadsval efter ersättare.</p>	<p>§ 27 (sista stycket)</p> <p>Förbundsstämman förrättar även fyllnadsval efter ersättare. Vid fyllnadsval av ersättare kan redan befintliga ersättare kunna kandidera till en annan (högre) rangordning bland ersättarna, förutsatt att det är den positionen som fyllnadsvalet avser.</p>

<p>§ 77</p> <p>Revisionen utförs av två revisorer. Om revisor avgår inträder ersättare enligt beslutad inbördes ordning.</p> <p>Förbundsstämman förrättar fyllnadsval som gäller till och med nästa ordinarie kongress. Se även § 40.</p>	<p>§ 77</p> <p>Revisionen utförs av tre revisorer (två förtroendevalda av kongressen utsedda och en auktoriserad, se § 78). Om någon förtroendevald revisor avgår inträder förtroendevald ersättare enligt beslutad inbördes ordning. Förbundsstämman förrättar fyllnadsval som gäller till och med nästa ordinarie kongress. Se även § 40.</p>
<p>§ 78</p> <p>Revisorerna utser auktoriserad revisor att medverka i revisionen.</p>	<p>§ 78</p> <p>Auktoriserad revisor väljs av kongress eller förbundsstämman.</p> <p>De förtroendevalda revisorerna bereder och ger valberedningen förslag till auktoriserad revisor i enlighet med riktlinjerna för revisionen. Förbundsstyrelsen kan till valberedningen avge ett yttrande på förslaget till auktoriserad revisor.</p>

Bilaga 1: Riktlinjer för förtroendevalda revisorer

Revisionens syfte

De förtroendevaldas revision ska komplettera yrkesrevisionen genom att arbeta med granskning av förbundsstyrelsens förvaltning och verksamheten i hela förbundet, med utgångspunkt i ändamålsenlighet och effektivitet.

Revisorernas ansvar

Varje revisor har ett eget revisionsansvar och rätt att självständigt utforma och företa en granskning. Det individuella revisionsansvaret är övergripande och det ska utföras med beaktande av oberoende, saklighet och väsentlighet.

Ändamålsenlighet och effektivitet

Verksamhetsrevisionen ska utgå från begreppen *ändamålsenlighet* och *effektivitet*. Det innebär att revisionen ska beskriva och bedöma i vilken mån den verksamhet som genomförts under förbundsstyrelsens ansvar uppfyller följande:

- Den är stadgeenlig.
- Den följer kongressens/förbundsmötets beslut och direktiv.
- Den styrs i lämplig grad och omfattning av förbundsstyrelsen.
- Den följs upp och utvärderas av förbundsstyrelsen.
- Den genomförs med hänsyn till förbundets behov och värdegrund, så att förbundet inte drabbas av en förtroendeskada.
- Den hushållar med medlemmarnas medel och gagnar verksamheten.
- Den uppnår i rimlig omfattning uppsatta mål.

Risk och väsentlighet

Revisionen ska planeras och genomföras med en risk- och väsentlighetsanalys som grund. Denna genomförs tillsammans med den auktoriserade revisorn.

Uppdragets genomförande

Revision är en systematisk process med syfte att söka revisionsbevis, som styrker att förbundets verksamhet och förbundsstyrelsen styrning uppfyller kraven på ändamålsenlighet och effektivitet. Varje granskningsmoment ska vara planerat och innehålla en eller ett par revisionsfrågor och i förväg bestämda revisionskriterier mot vilka verksamheter/styrningen granskas.

Rapportering

De förtroendevalda revisorerna avger med den auktoriserade revisorn den gemensamma revisionsberättelsen med till- eller avstyrkande om ansvarsfrihet. Baserat på årets revisionsinsatser och den genomförda granskningen kan en rapport ges. Revisorerna ska vid minst ett ytterligare tillfälle medverka på styrelsens sammanträde och lämna en skriftlig och muntlig rapport över sina iakttagelser.